

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne..... 2018,

kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zákona č. 82/1998 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 352/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 6/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 349/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 18/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 284/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 344/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 258/2017 Sb. a zákona č. 94/2018 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „České republiky“ nahrazují slovy „členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace“.

CELEX: 62016CJ0575

2. V § 11 písm. d) a v § 20 odst. 1 písm. b) se slova „České a Slovenské Federativní Republiky“ nahrazují slovy „členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace“.

CELEX: 62016CJ0575

3. V § 18 odst. 1 písm. a) se slova „České Republiky“ nahrazují slovy „členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace“.

CELEX: 62016CJ0575

Čl. II

Přechodné ustanovení

Konkursy na obsazení notářského úřadu vyhlášené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

a) zhodnocení platného právního stavu

Notářský řád stanoví v § 7 odst. 1, že notářem může být jmenován státní občan České republiky, který splňuje dále v zákoně uvedené podmínky (svéprávnost, vysokoškolské vzdělání v oboru právo, bezúhonnost, notářská praxe, notářská zkouška). Podmínku státního občanství upravuje rovněž § 18 odst. 1 písm. a) not.ř. pro zápis do seznamu notářských koncipientů a odkazem na § 18 odst. 1 not.ř. také ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) not.ř. pro zápis do seznamu notářských kandidátů. Z § 11 písm. d) not.ř. plyne, že ministr spravedlnosti odvolá notáře v případě, že pozbyl státní občanství České republiky; z § 20 odst. 1 písm. b) a § 25 odst. 1 not.ř. lze dovést, že důvodem vyškrtnutí ze seznamu notářských kandidátů nebo ze seznamu notářských koncipientů je skutečnost, že příslušná osoba pozbyla státní občanství České republiky.

Z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika* ze dne 15. března 2018 plyne, že *podmínka státní příslušnosti požadovaná českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře představuje diskriminaci na základě státní příslušnosti zakázanou článkem 49 SFEU.*

Podle čl. 49 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou v rámci níže uvedených ustanovení této smlouvy zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu. Svoboda usazování zahrnuje přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak.

V rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika* se uvádí, že *notářské činnosti ..., tak jak jsou... definovány v českém právním řádu, nejsou spjaty s výkonem veřejné moci ve smyslu čl. 51 prvního pododstavce SFEU.* Podle čl. 51 pododst. 1 SFEU se ustanovení části třetí hlavy IV kapitola 2 SFEU (právo usazování) v členských státech nevztahují na činnosti, které jsou v příslušném členském státě spjaty, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci.

V žalobní odpovědi ze dne 31. ledna 2017 předložené Českou republikou k žalobě Evropské komise ve věci C-575/16 bylo uvedeno, že *oproti věcem již rozhodnutým Soudním dvorem je... činnost notáře dle českých právních předpisů mnohem výrazněji spjata s výkonem veřejné moci. To platí s určitostí zejména z toho důvodu, že notář je v českém právu pověřen soudními pravomocemi jakožto soudní komisař.* Dále jsou v žalobní odpovědi uvedeny tyto konkrétní argumenty:

1. *dle českého právního řádu může být vyřízení pozůstalosti přiděleno soudem pouze notáři (a to podle předem stanoveného rozvrhu)... Ve věcech pozůstalostního řízení mají tedy v České republice notáři – soudní komisaři výlučnou pravomoc... Notář jako soudní komisař má v dědickém řízení v zásadě stejné postavení, pravomoci a povinnosti, jaké má soudce v civilním soudním řízení... Nelze... hovořit o tom, že činnost notáře má pouze přípravný charakter, jak tvrdí Komise ve své žalobě,*

2. *z hlediska pravomocí notářů v rámci dědického řízení je třeba uvést, že posuzovací a rozhodovací pravomoc je zcela jednoznačně v rámci české právní úpravy svěřena notáři – soudnímu komisaři v případě vypořádání společného jmění manželů pro případ zániku manželství smrtí a v případě rozdělení pozůstalosti na žádost dědiců... oproti věcem již rozhodnutým Soudním dvorem je pravomoc notáře ve věcech dědického řízení dle českého*

práva založena na tom, že se neomezují pouze na vůli stran a naopak zasahuje do pravomocí soudu, čímž vykazuje přímou a specifickou spojitost s výkonem veřejné moci,

3. soubor soudních pravomocí notáře není dle názoru Komise pro výkon veřejné moci a priori relevantní, protože jsou uplatňovány v rámci tzv. nesporného civilního řízení, které má preventivní charakter, oproti klasickým sporným řízením majícím nápravný charakter. Česká republika se s takovým odůvodněním nemůže ztotožnit, přičemž upřesňuje, že výraz „nesporné řízení“ je s ohledem na předmět sporu zavádějící a je třeba jej chápat v tom smyslu, že se jedná o řízení, u kterého – ačkoliv není zahajováno z důvodu panujícího sporu mezi stranami – může v průběhu řízení dojít k neshodě (sporu) mezi stranami, např. mezi dědici v řízení o pozůstalosti, jejíž rozuzlení vyžaduje přijetí autoritativního rozhodnutí... Dědické řízení není jediným nesporným řízením, které je zakotveno v českém právním řádu... Je mimo jakoukoliv pochybnost, že činnost soudů v těchto (dalších nesporných) řízeních je činností, která představuje výkon veřejné moci,

4. právní názor České republiky podporuje rovněž postavení notáře dle českého práva v rámci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (dále jen „nařízení o dědictví“). Notář dle českého práva je na základě oznámení České republiky v souladu s čl. 79 odst. 1 nařízení o dědictví soudem ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení o dědictví,

5. výkon veřejné moci notářem odráží i skutečnost, že na notáře se podobně jako na soudce vztahují v rámci dědického řízení relevantní ústavní principy pro civilní řízení. Z článků 81 a 82 Ústavy a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyplývá základní princip nezávislosti a nestrannosti soudů a soudců. S ohledem na to, že notář má v řízení o pozůstalosti při provádění úkonů soudního komisaře ve smyslu § 103 odst. 4 ZŘS všechna oprávnění, která přísluší soudu jako orgánu veřejné moci při výkonu soudnictví, vztahuje se uvedený princip i na notáře jako soudního komisaře a jeho pověřené zaměstnance,

6. také princip zákonného soudce uvedený v čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod má svůj odraz při pověřování notářů. Podle § 100 odst. 1 ZŘS provádí úkony soudu prvního stupně v řízení o pozůstalosti notář jako soudní komisař, kterého tím pozůstalostní soud pověřil. Soud však nemůže pověřit prováděním úkonů v řízení o pozůstalosti kteréhokoliv notáře, nýbrž musí respektovat stanovená pravidla. Tato pravidla jsou obsažena v rozvrhu pověřování úkony v řízení o pozůstalosti, který vydává na návrh příslušné regionální notářské komory předseda krajského soudu.

Platná právní úprava nemá dopad na rovnost žen a mužů.

b) odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Návrhem je do českého právního řádu implementován výše uvedený rozsudek ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika*, a to tak, že namísto podmínky státního občanství České republiky bude pro uchazeče o povolání notáře a pro zápis do seznamu notářských kandidátů a do seznamu notářských koncipientů zavedena podmínka státního občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace. Pozbytí státního občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace bude důvodem k odvolání notáře nebo k vyškrtnutí ze seznamu notářských kandidátů nebo ze seznamu notářských koncipientů.

Jestliže Soudní dvůr EU konstatoval, že na notáře se nevztahuje výjimka v čl. 51 SFEU, lze dovést, že se na ně propříště budou vztahovat pravidla o svobodě usazování a volném pohybu služeb.

Notáři jsou vyloučeni z rozsahu působnosti dvou stěžejních předpisů sekundárního práva, které tyto dvě základní svobody vnitřního trhu upravují, tj. směrnice Evropského

parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací. Směrnice o službách stanoví, že se nevztahuje na *služby poskytované notáři a soudními vykonavateli, kteří jsou jmenováni úředním aktem vlády* (čl. 2 odst. 2 písm. 1)). Druhá z uvedených směrnic stanoví, že se nevztahuje na *notáře, kteří byli jmenováni úředním aktem vlády* (čl. 2 odst. 4).

Notáři tedy budou podléhat jen obecnému (mírnějšímu) režimu primárního práva, který je rozvinut zejména v judikatuře Soudního dvora EU.

Soudní dvůr EU ve věci C-575/16 upřesnil, že *se žaloba Evropské komise týká pouze slučitelnosti podmínky státní příslušnosti požadované českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře z hlediska svobody usazování... Tato žaloba se netýká ani postavení a organizace povolání notáře v českém právním řádu ani jiných podmínek přístupu k povolání notáře v tomto členském státě, než je podmínka státní příslušnosti.*

Prostřednictvím návrhu bude odstraněna diskriminace na základě státní příslušnosti zakázaná článkem 49 Smlouvy o fungování Evropské unie, kterou konstatoval Soudní dvůr EU ve svém rozsudku.

Navrhované řešení nemá dopad na rovnost žen a mužů.

c) vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Změna notářského řádu v § 7 odst. 1, § 11, § 18 odst. 1 písm. a) a § 20 odst. 1 písm. b) je nezbytná k zajištění implementace rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika*.

d) zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Lze mít za to, že na navrhovanou právní úpravu se vztahuje čl. 10a odst. 1 Ústavy České republiky, podle kterého mezinárodní smlouvou mohou být některé pravomoci orgánů České republiky přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci.

Komentář k tomuto článku Ústavy uvádí, že *přenesením pravomocí se rozumí svěřeni (delegace) pravomocí, které dosud podle Ústavy vykonávají orgány ČR... Takto může být svěřena např. část zákonodárné činnosti, a mezinárodní instituce je na základě přenesení oprávněna sama tuto pravomoc vykonávat, a to bez formální účasti členského státu. Příkladem takového přenesení je delegace určité části legislativních pravomocí Parlamentu ČR na orgány EU, nebo soudních pravomocí na Soudní dvůr Evropské unie; popř. výkonných a koordinačních pravomocí na Komisi EU... Pokud byly pravomoci na mezinárodní entitu (EU) přeneseny, je jejich výkon upraven prostřednictvím příslušné mezinárodní smlouvy a aktů, které mezinárodní instituce přijímá a vykonává v rámci přenesených pravomocí.* (Sládeček, V., Mikule, V., Suchánek, R., Syllová, J.: Ústava České republiky. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016)

Poukázat je možno rovněž na náleží Ústavního soudu sp. zn. [Pl. ÚS 50/04](#), podle nějž *Ustanovení čl. 10a... představuje ustanovení umožňující přenos některých pravomocí orgánů České republiky na mezinárodní organizaci nebo instituci, tedy především EU a její orgány. Okamžikem, kdy se stala Smlouva o založení ES ve znění všech jejích revizí a ve znění přístupové smlouvy závaznou pro ČR, došlo k přenosu těch pravomocí vnitrostátních orgánů, které podle primárního práva ES vykonávají orgány ES, na tyto orgány.*

Z čl. 258 SFEU plyne, že má-li Evropská komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj ze SFEU nebo Smlouvy o Evropské unii vyplývá, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjádření. Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Evropskou komisí, může Evropská komise předložit věc Soudnímu dvoru EU. Podle čl. 260 odst. 1 SFEU platí, že shledá-li Soudní dvůr EU, že

členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z uvedených smluv, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora EU.

V případě předkládaného materiálu je opatřením vyplývajícím z rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-575/16 novelizace notářského řádu týkající se státního občanství uchazečů o povolání notáře nebo pro zápis do seznamu notářských kandidátů nebo do seznamu notářských koncipientů.

e) zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie

Návrhem se implementuje rozsudek Soudního dvora EU ze dne 15. března 2018 ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika*. Rozsudek se týká čl. 49 SFEU, který upravuje svobodu usazování, a, jak bylo uvedeno výše, konstatuje, že podmínka státní příslušnosti požadovaná českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře představuje diskriminaci zakázanou tímto článkem SFEU.

Proto se navrhuje, aby jak u notářů, tak u notářských kandidátů a notářských koncipientů byla podmínka státního občanství České republiky nahrazena podmínkou státního občanství některého ze států Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace.

Rozsudek Soudního dvora EU završil několikaletý spor mezi Evropskou komisí a Českou republikou. Vzájemné „konzultace“ započaly již v roce 2006, žalobu podala Evropská komise v roce 2016.

Podstatou sporu bylo, zda Česká republika porušuje práva občanů vyplývající z čl. 49 SFEU, tedy svobodu usazování. Česká republika se od samého počátku dovolávala výjimky stanovené v čl. 51 SFEU, tj. toho, že činnost notáře v České republice je výkonem veřejné moci a odůvodňuje výjimku z čl. 49 SFEU. Nejsilnějšími argumenty z pohledu České republiky byly pravomoci svěřené notářům v rámci řízení o pozůstalosti a postavení notáře podle jednoho z právních aktů samotné Evropské unie - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, s. 107). Tyto argumenty však neobstály, Soudní dvůr EU neshledal, že by notáři v České republice vykonávali veřejnou moc ve smyslu čl. 51 SFEU, a tudíž konstatoval porušení čl. 49 ze strany České republiky tím, že omezuje přístup k povolání notáře podmínkou státního občanství ČR (§ 7 odst. 1 zákona č. 538/1992 Sb.).

Žaloba Evropské komise proti České republice byla zatím poslední v řadě žalob proti jiným členským státům (Belgie, Francie, Lucembursko, Rakousko, Německo, Řecko, Nizozemí, Lotyšsko, Maďarsko); řízení o nich skončila se stejným výsledkem, tj. konstatováním porušení čl. 49 SFEU.

f) zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami

Dohoda o Evropském hospodářském prostoru stanoví v čl. 31 odst. 1, že v rámci této dohody jsou zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu Evropských společenství nebo státu Evropského sdružení volného obchodu na území jiného z těchto států. Podle čl. 2 písm. b) dohody o EHP se pro účely této dohody rozumí „státy ESVO“ Rakouská republika, Finská republika, Islandská republika, Norské království, Švédské království a za podmínek stanových v čl. 1 odst. 2 Protokolu o úpravě Dohody o Evropském hospodářském prostoru Lichtenštejnské knížectví.

Dohoda o EHP byla v Úředním věstníku EU vyhlášena dne 3. ledna 1994. Podle čl. 6 odst. 5 Smlouvy mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou

Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (členskými státy Evropské unie) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii se nové členské státy zavazují přistoupit za podmínek stanovených v tomto aktu k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob v příloze 1, části III, čl. 15 odst. 1 stanoví, že samostatně výdělečně činnému pracovníkovi se ohledně přístupu k samostatné výdělečné činnosti a jejímu výkonu poskytuje v hostitelském státu zacházení ne méně příznivé, než které je poskytováno vlastním státním příslušníkům.

Podle čl. 6 odst. 2 smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii se nové členské státy zavazují přistoupit za podmínek stanovených v tomto aktu k dohodám nebo smlouvám uzavřeným společně stávajícími členskými státy a Společenstvím (k nimž náleží i výše zmíněná dohoda se Švýcarskou konfederací).

Z tohoto důvodu se do návrhu jako podmínku pro přístup k povolání notáře (notářského kandidáta, koncipienta) navrhuje zařadit i státní občanství některého ze států Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace.

g) hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy

Nepředpokládá se žádný dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí; nepředpokládají se ani sociální dopady nebo dopady na životní prostředí.

h) dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh nepřináší žádné změny ve vztahu k ochraně soukromí a k ochraně osobních údajů.

i) zhodnocení korupčních rizik

přiměřenost

K implementaci rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-575/16 byl zvolen jediný možný způsob, a to novelizace notářského řádu v ustanoveních dosud upravujících podmínku státního občanství České republiky pro přístup k povolání notáře a notářského koncipienta (zprostředkovaně notářského kandidáta) a odvolání notáře (vyškrtnutí ze seznamu notářských kandidátů nebo ze seznamu notářských koncipientů). Daného účelu nelze dosáhnout mimoprávními ani jinými prostředky.

jednoznačnost

Navrhovaná právní úprava týkající se přístupu k povolání notáře (notářského kandidáta, notářského koncipienta) jednoznačně stanoví, jaké podmínky ohledně státního občanství musí uchazeči o tato povolání splnit. Návrh neumožňuje v tomto ohledu žádnou diskreci.

rozhodování a odpovědnost

Návrh nepřináší žádnou změnu postupu při výběru a jmenování notářů (odvolání notářů) ani při provádění zápisů do seznamu notářských kandidátů nebo notářských koncipientů (vyškrtnutí z těchto seznamů).

transparentnost

Návrh nepřináší ani změnu transparentnosti postupu při výběru notářů (odvolání notářů, zápisu do seznamu notářských kandidátů nebo notářských koncipientů, vyškrtnutí z těchto seznamů).

j) dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

k) návrh, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, se navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby s předloženým návrhem vyslovila souhlas již v prvním čtení.

Důvodem je skutečnost, že návrh navazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika*, přičemž Evropská komise již v dubnu tohoto roku požadovala informaci, jaká budou přijata opatření k implementaci tohoto rozsudku.

Dopisem předsedy Legislativní rady vlády ze dne 9. dubna 2018 č. j. 11917/2018-OHR byla Ministerstvu spravedlnosti v souladu s čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády a bodem 5.7 Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace udělena výjimka z povinnosti provést hodnocení dopadů regulace k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zvláštní část

K čl. I:

K bodu 1 (§ 7 odst. 1):

Notářský řád stanoví v § 7 podmínky pro jmenování notářem. Podle § 8 odst. 1 not.ř. jmenuje notáře do notářského úřadu ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky.

Jednou z podmínek pro jmenování notářem je i podmínka státního občanství České republiky. Na základě rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-575/16, *Komise v. Česká republika*, který konstatoval, že *podmínka státní příslušnosti požadovaná českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře představuje diskriminaci na základě státní příslušnosti zakázanou článkem 49 SFEU*, se navrhuje podmínku státního občanství České republiky nahradit podmínkou státního občanství členského státu Evropské unie. Tak by mělo být vyhověno čl. 49 SFEU, podle kterého jsou v rámci dalších ustanovení této smlouvy zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu.

Dohoda o Evropském hospodářském prostoru v čl. 31 odst. 1 zakazuje omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu Evropských společenství nebo (v dohodě vymezeného) státu Evropského sdružení volného obchodu na území jiného z těchto států. V důsledku toho se podmínka státního občanství v § 7 odst. 1 not.ř. rozšiřuje i na státní občany jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Podle čl. 15 přílohy č. 1 k Dohodě mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob platí, že samostatně výdělečně činné osobě se ohledně přístupu k samostatné výdělečné činnosti a jejímu výkonu poskytuje v hostitelském státu zacházení ne méně příznivé, než které je poskytováno vlastním státním příslušníkům. I pro účely této dohody by tedy notář měl být považován za osobu, na niž se vztahuje svoboda usazování.

Další podmínky pro jmenování notářem zůstávají návrhem nedotčeny.

K bodu 2 (§ 11 písm. d), § 20 odst. 1 písm. b)):

V § 11 not.ř. jsou upraveny důvody pro odvolání notáře z notářského úřadu ministrem spravedlnosti. Jedním z těchto důvodů je podle platné právní úpravy i skutečnost, že notář pozbyl státní občanství České republiky (zákon uvádí státní občanství ČSFR). Protože podmínka státního občanství České republiky pro jmenování notáře byla nahrazena podmínkou státního občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace, je třeba provést analogickou změnu i v ustanovení upravujícím odvolání notáře.

Ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) not.ř. a § 25 odst. 1 not.ř. (odkazem na § 20 odst. 1 písm. b) not.ř.) upravují vyškrtnutí ze seznamu notářských koncipientů nebo ze seznamu notářských kandidátů. I do těchto ustanovení je třeba promítnout změnu týkající se podmínky státního občanství.

K bodu 3 (§ 18 odst. 1 písm. a)):

V § 18 odst. 1 písm. a) notářský řád stanoví podmínku státního občanství České republiky pro zápis do seznamu notářských koncipientů; podle § 22 odst. 1 písm. a) not.ř. je

možno do seznamu notářských kandidátů zapsat každého, kdo splňuje předpoklady podle § 18 odst. 1 not.ř. Navrhuje se promítnout změnu týkající se podmínky státního občanství i do těchto ustanovení, protože v opačném případě by byl přístup občanů jiných členských států Evropské unie, jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace k povolání notáře zásadně ztížen - tito občané by se nemohli připravovat na povolání notáře jako notářští koncipienti nebo notářští kandidáti.

K čl. II (přechodné ustanovení):

Podle § 8 odst. 6 not.ř. předkládá Notářská komora ČR návrh na jmenování do notářského úřadu na základě výsledků konkursu, který vyhláší a organizuje. Notářská komora ČR zařadí do konkursu na základě přihlášky každého, kdo splňuje předpoklady stanovené v § 7 odst. 1 not.ř. (včetně podmínky státního občanství České republiky).

Navrhuje se konkursy na obsazení notářského úřadu vyhlášené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona z důvodu právní jistoty dokončit podle dosavadních právních předpisů. Podle čl. 2 odst. 1 konkurzního řádu (předpis Notářské komory České republiky) rozhodne prezidium Notářské komory České republiky o vyhlášení konkursu do tří měsíců od uvolnění nebo zřízení notářského úřadu.

K čl. III (účinnost):

V zájmu zajištění co nejrychlejší implementace rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-575/16 se navrhuje stanovit účinnost tohoto zákona prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení. Návrh rovněž zohledňuje potřebu dostatečné legisvakanní lhůty.

V Praze dne 10. října 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr spravedlnosti:

JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D., v.r.